

Gehandicapte kinderen een plaats geven in de maatschappij Extra hulp voor Los Pipitos in jubileumjaar

Ontwikkelingssamenwerking

Al jaren ondersteunt EIRENE de zelfhulporganisatie Los Pipitos in Nicaragua. In 2007, het jaar waarin EIRENE Nederland haar 50-jarig jubileum viert, willen we extra aandacht bieden aan het Centro Juvenil in Esteli. Leest u hieronder meer over dit project van Los Pipitos en wat u kunt bijdragen.

Gehandicapten in Nicaragua hebben het niet gemakkelijk. Zij worden vaak uitgesloten en gediscrimineerd door de maatschappij. Veel ouders schamen zich als hun kind een beperking heeft en dikwijls wordt het dan ook van de buitenwereld weggehouden uit vrees voor stigmatisering vanuit de omgeving. Er bestaan geen specifieke hulpprogramma's voor gehandicapten, dus ze moeten het helemaal zelf zien te redden.

Er wordt geschat dat 10% van de Nicaraguaanse bevolking een lichamelijke of geestelijke handicap heeft. Een deel van de lichamelijke handicaps is het gevolg van burgeroorlog en conflict tussen 1978 en 1990. Ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen en pesticiden in de landbouw, vooral de katoenbouw, had tot gevolg dat er meer kinderen met afwijkingen geboren werden.

Voorzieningen

Stoffige straten, huizen van hout met plastic daken. De armoede in het land is niet bevorderlijk voor de gezondheidstoestand van kinderen. Een kwart van de kinderen onder vijf jaar lijdt aan chronische ondervoeding door ontoereikend eten en slechte toegang tot basisvoorzieningen als schoon water en toiletten.

Het onderwijs is slecht geregeld en is lang niet vanzelfsprekend voor iedereen: 24% van de bevolking is analfabeet en 28% van de kinderen en jongeren in de provincie Estelí gaat niet naar school. Voor gehandicapte kinderen zijn er al helemaal

EIRENE-vrijwilliger Niklas op huisbezoek bij ouders van gehandicapte kinderen.

geen speciale voorzieningen. Sommige gaan dan nog wel naar een gewone school, maar houden het daar meestal niet lang vol omdat ze niet de aandacht krijgen die ze nodig hebben.

Om dit probleem te ondervangen, begonnen de ouders van gehandicapte kinderen in 1987 met het landelijk verbond *Los Pipitos*. Zij wilden aan de ene kant hulpmaatregelen bevorderen via sociale overheidsorganisaties, maar bovenal hoopten ze hun kinderen een erkende plaats in de maatschappij te kunnen bieden.

In 1992 werd via Los Pipitos een lokaal initiatief gestart in de stad Estelí en in 1997 kwam daar een centrum om gehandicapte kinderen te helpen een vak te leren en zo in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Het opleidingscentrum kwam tot stand met behulp van EIRENE, de Duitse *Christoffel Blindesmission*, het Duitse ministerie van Economische Samenwerking en Ontwikkeling (BMZ) en de Europese Unie. Daarnaast stuurt EIRENE nog regelmatig vrijwilligers naar het project voor onderwijsbijstand en vakinhoudelijk advies.

vervolg op pagina 2

Inhoudsopgave

Ontwikkelingssamenwerking

- Gehandicapte kinderen een plaats geven in de maatschappij p. 1
- Nederlandse Marieke uitgezonden naar Guatemala p. 5

Vrijwilligerswerk buitenland

- Emmaus: opnieuw beginnen p. 3

Burgervredeswerk

- EIRENE bespreekt burgervredeswerk met Tweede Kamer p. 4

Jubileum - 50 jaar EIRENE

- Nog altijd: ontmoeting en verandering in noord én zuid p. 5
- Het begin in Marokko p. 6
- Engagement in Afrika p. 7

EIRENE Nederland

- Logo en huisstijl vernieuwd p. 8
- Agenda p. 8

Voorwoord

*Beste Lezers
en Lezeressen,*

Een teken van hoop: na afloop van onze informatiemiddag op 20 januari hebben zich drie mensen aangemeld voor uitzending komende zomer! Dit is voor EIRENE Nederland een absoluut record – sinds het opzetten van onze website vinden steeds meer potentiële vrijwilligers de weg naar EIRENE. In mijn hoedanigheid als ex-uitgezonene heb ik mijn ervaringen uit Noord-Ierland op deze infomiddag ingebracht.

Door het vredesproces verandert Noord-Ierland in een hoog tempo, maar er moet nog veel werk worden verricht om het vertrouwen van met name bewoners van de achterstandsbuurten te doen toenemen. Maar vrienden van mij in Noord-Ierland en Ierland zijn optimistisch over de recente ontwikkelingen in het land. Op 7 maart waren er verkiezingen voor de Assemblee van Noord-Ierland. Dit is de benaming voor het Noord-Ierse parlement, dat werd ingesteld op grond van het Goede vrijdag akkoord in 1998. Helaas gingen de meeste stemmen naar de 'hardliners': de DUP van Paisley en haar katholieke tegenhanger Sinn Fein met Gerry Adams als leider. Het goede nieuws is dat zij samen een regering gaan vormen.

EIRENE zal natuurlijk ook na de vorming van het zelfbestuur in Noord-Ierland present blijven – met vrijwilligers die zich inzetten voor diverse vredesprojecten - en zal u verder informeren over recente ontwikkelingen daar.

Afsluitend wil ik u wijzen op de artikelen in deze nieuwsbrief. Leest u bijvoorbeeld over Los Pipitos, het door EIRENE Nederland 'geadopteerde' project voor 2007 (zie voorpagina), verder het verslag van Jan over de hoorzitting burgervredeswerk in de Tweede Kamer (pagina 4) en de extra rubriek over de geschiedenis van EIRENE op pagina 5-7 die wij speciaal tijdens het jubileumjaar van EIRENE zijn begonnen. Een iedereen veel leesplezier gewenst.

Danijel Horvat

Bestuurslid EIRENE Nederland

vervolg van pagina 1

Opgesloten

Een van die EIRENE-vrijwilligers is Niklas Oelerich, momenteel werkzaam bij Los Pipitos in Estelí. Tijdens een ronde om gehandicapte kinderen en hun ouders over het Centro Juvenil te informeren, stuitte hij op een schrijnend voorbeeld van hoe er soms met gehandicapte jongeren wordt omgegaan. In een nieuwsbrief schrijft hij:

„We zijn in een huis en moeten geschrokken vaststellen dat een achttienjarig gehandicapt kind in zijn kamer opgesloten is. 'Hij is nu immers al zo groot en sterk. Ik kan me niet verweren als hij iets niet wil of iets wil hebben.'

Dat er voor de familie geen andere manier is om met het kind om te gaan, bezorgt mij een machteloos gevoel. Hoe moet de familie omgaan met deze situatie? Wat als de kennis over mogelijke therapie en vooral het geld ervoor, ontbreekt? Want zelfs de gevraagde bijdrage voor het Centro Juvenil (ongeveer 50 eurocent per maand) kunnen veel ouders nauwelijks betalen“.

Een eigen school

Los Pipitos probeert iets aan zulke situaties te doen, onder anderen door middel van hun vakschool. Het opleidingscentrum *Centro Juvenil* begon in 1997. Zowel gehandicapte als niet-gehandicapte jongeren, meisjes en jongens, kunnen daar een bescheiden opleiding krijgen. Er is plaats voor 60 personen die al doende leren en op speciale werkplekken terecht kunnen. De opleidingen beslaan zeven verschillende vakgebieden: kaarsen maken, houtbewerken, een landbouwworkshop, handwerken, brood bakken en catering.

Naast het bieden van een praktische scholing en werkervaring, zorgt het project ook voor een groter zelfvertrouwen bij de deelnemers. Ook sport en fysiotherapie horen bij de activiteiten van Los Pipitos: zo is er een zwembad voor ondersteunende therapie van lichamelijk gehandicapten. Behalve de kinderen worden hun families gelijktijdig geholpen, door ze vaardigheden te leren waarmee zij zelf weer gehandicapten kunnen begeleiden met opleiding en werk.

Om te zorgen dat het centrum zichzelf kan onderhouden, worden de producten die de jongeren maken, verkocht en worden cursussen Spaans gegeven aan buitenlanders. De projecten zijn ook toegankelijk voor niet-gehandicapte jongeren, om de integratie van gehandicapten in de samenleving te bevorderen.

Zo probeert Los Pipitos niet alleen voor de gehandicapten zelf, maar ook voor hun families en hun omgeving een brug te vormen naar de maatschappij, zodat die hopelijk steeds beter zal omgaan met mensen die 'anders' zijn.

Liseth Meijer

Redacteur EIRENE-nieuws

Wilt u deze gehandicapte kinderen een kans geven?

Wilt u EIRENE in haar jubileumjaar helpen om Los Pipitos extra te steunen? Maak uw bijdrage dan over op **postbankrekening 185 66 60** t.n.v. EIRENE Nederland te Deventer, o.v.v. "Los Pipitos". Voor slechts **50 euro** kunnen 4 gehandicapte kinderen of jongeren een maand lang in het centrum meedraaien. Met **100 euro** kunnen 20 jongeren 6 maanden lang voor hen belangrijke medicijnen krijgen.

Wilt u voor Los Pipitos een collecte organiseren in uw kerk, of een andere inzamelingsactie organiseren? Neem dan contact op met Hielke Wassenaar, onze vrijwillige coördinator Latijns-Amerika, via hielkesw@hotmail.com.

Emmaüs: een kans om opnieuw te beginnen

„Ik verkeer op voet van gelijkheid met de hulpbehoeftigen“

Vrijwilligerswerk buitenland

Marie Heiderich werkt sinds september 2006 bij Emmaüs Liberté in Parijs. De grondlegger van de Emmaüs beweging, Abbé Pierre, overleed in januari; hij werd 94 jaar. Marie geeft in haar rondschrijven een beeld van het werk van Emmaüs:

„Het geniale idee om de Emmaüs-Gemeenschap op te richten kwam bij Abbé Pierre op in 1949: Daklozen leven in gemeenschappen in plaats van op straat, ondersteunen elkaar, werken gezamenlijk voor hun inkomen en profiteren van de overvloed van onze wegwerpmaatschappij door in goede staat verkerende tweedehands spullen in eigen winkels opnieuw te verkopen.

Het is de moeilijkste opgave van de Emmaüs-gemeenschap om een goed evenwicht aan te brengen tussen wat geregeld is en wat niet, tussen vrijheid en verplichtingen en momenteel kan ik nog niet inschatten of deze balans bij ons is gevonden of niet.

Ook al is Emmaüs niet alles wat ik heb, ik ben toch net zoals alle anderen een zogenaamde „Compagnon“. Mijn opgave bestaat er dus uit om mee te werken, te integreren, me aan de gewoontes binnen Emmaüs aan te passen. Dat is voor mij een interessant punt, omdat mijn vrijwilligersdienst zich in zoverre van die van de meeste anderen onderscheidt, dat ik op voet van gelijkheid verkeer met de hulpbehoeftigen. Ik neem dus eenzelfde plek in die ook iemand die vanzelfsprekend behoeftiger is dan ik in zou kunnen nemen.

Noodlot

Na enige twijfel over de zin van mijn aanwezigheid bij Emmaüs ben ik tot de conclusie gekomen, dat alleen al het feit dat ik anders ben een verrijking voor de gemeenschap is. Ik moet niet in de eerste plaats mijn leven op orde krijgen en ik heb een totaal andere en meer positieve achtergrond dan alle anderen hier.

Foto: Andreas van Nahl

Emmaüs biedt voor daklozen nieuwe perspectieven. Op de foto links: Julinka Ehardt, de voorgangster van Marie Heiderich.

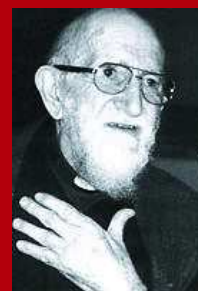
Maar waar ik hier het meest van geschrokken ben en en wat me tot nadenken heeft gezet, is om met eigen ogen te zien, dat zelfs jonge mensen, gewoon door het noodlot dat zij in hun leven tegenkomen, zo worden getekend, dat zij niet meer op eigen kracht greep op hun leven kunnen krijgen en het leven hen zelfs nauwelijks meer de moeite waard schijnt. Ik ben me er steeds opnieuw van bewust, hoeveel geluk ik zelf tot nu toe heb gehad met het feit dat ik tevreden kan zijn met mijn leven.

Want als je leven al van kinds af aan misloopt, dan draagt een mens daar zijn gehele verdere leven het stempel van en komt hij als het ware in een duivelse kringloop terecht van mislukkingen, die maar zeer moeilijk te doorbreken valt. Uiteindelijk is het leven echt alles wat wij hebben. En bovenal geldt dat we het niet voor een ander kunnen ruilen.“

Marie Heiderich
EIRENE-vrijwilligster

Abbé Pierre en de Emmaüs Beweging.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog sloot de jonge priester Abbé Pierre zich aan bij het verzet en hielp hij Joodse gezinnen te vluchten naar Zwitserland. In Frankrijk en daarbuiten werd Abbé Pierre bekend toen hij in de strenge winter van 1954, geconfronteerd met de bevroeringsdood van een dakloze vrouw, opriep tot een „opstand van het goede“. De strijd voor de daklozen werd voor hem zijn levenstaak. De door hem opgerichte Emmaüs beweging is tegenwoordig in 40 landen actief.

Al meer dan tien jaar doen ook EIRENE-vrijwilligers dienst in de Emmaüs centra in de voorsteden van Parijs. In deze centra vinden daklozen onderdak en werk - en hier kunnen ze een nieuw levensperspectief ontwikkelen. De vrijwilligers leven en werken samen met de daklozen, allen zijn zogenaamde „Compagnons“, met rechten en plichten.

EIRENE bespreekt burgervredeswerk met Tweede Kamer

Misschien financiering uit stabiliteitsfonds mogelijk

Foto: Marijke Haifmans

V.l.n.r. Oliver Knabe, Marjolein van de Water, Jet van Haitsma, Jan Schaake (EIRENE), Henk Zandvliet en Henk Jan Ormel (CDA).

Burgervredeswerk

In het vorige nummer van EIRENE Nieuws stond een verslag van een verkiezingsdebat over burgervredeswerk met de Kamerleden Ormel (CDA), Huizinga (Christen Unie) en Karimi (GroenLinks). Omdat het onderwerp toen tamelijk nieuw was voor deze politici, stelde de gespreksleider voor om na de verkiezingen een bijeenkomst met experts over burgervredeswerk te houden in de Tweede Kamer.

Als verheugend tegenvoorbeeld van de populaire opvatting dat politici meteen na de verkiezingen alle tijdens de verkiezingscampagne gedane beloftes breken, heeft die expertmeeting inmiddels daadwerkelijk plaatsgevonden, op 21 maart jl. – het begin van een nieuwe lente, zullen we maar zeggen.

Zelden

Het heette een bijzondere bijeenkomst van de vaste commissie van Buitenlandse Zaken te zijn, zo benadrukte onze gastheer Henk Jan Ormel, de enige van het eerdergenoemde drietal die thans nog Kamerlid is (Farah Karimi werkt nu voor de VN in Afghanistan en Tineke

Huizinga is inmiddels staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat). Het gebeurt volgens hem zelden dat de vaste kamercommissie als zodanig met niet-gouvernementele organisaties (NGO's) in gesprek gaat. En men had er een klein uur voor uitgetrokken.

Helaas stond diezelfde middag ook een belangrijk Europa-debat op de Kameragenda, zodat de meeste buitenlandwoordvoerders niet aanwezig waren. Naast Ormel en een collega CDA-parlementariër gaf ook ChristenUnie-kamerlid Voordewind *acte de présence*. Omdat het een formele bijeenkomst van de vaste kamercommissie was, ontvingen de afwezige kamerleden echter wel een verslag én de door ons meegebrachte stukken.

De delegatie aan onze zijde was veel omvangrijker. Henk Zandvliet van NEAG Alternatieven voor Geweld, tevens de Nederlandse afdeling van Nonviolent Peaceforce (NP), Jet van Haitsma van de Nederlandse afdeling van Peace Brigades International (samen met Marjolein van de Water als zojuist uit Mexico teruggekeerde burgervredeswerker), ondergetekende vanuit EIRENE Nederland en Oliver Knabe van de Duitse organisatie

Forum Ziviler Friedensdienst (ZFD), die speciaal voor deze bijeenkomst uit Berlijn was overgekomen.

Continenten

Oliver Knabe is overigens een oude bekende van EIRENE Nederland; toen we elkaar begroetten, vroeg hij meteen naar Joke Reijntjes, die in de jaren '90 het secretariaat voerde van zowel EIRENE Nederland als van de bij ons inwonende steungroep Balkan Peace Team Nederland. Oliver Knabe was toen actief in de Duitse organisatie achter het Balkan Peace Team.

Zonder een letterlijk verslag van de bijeenkomst te willen geven, is het wel aardig te melden dat tijdens het introductierondje naar voren kwam, dat NEAG 5 jaar oud is en via NP op dit moment mensen heeft op Sri Lanka en binnenkort mogelijk ook op de Filippijnen, PBI 25 jaar oud is en momenteel vooral in Latijns-Amerika zit, en EIRENE 50 jaar oud is en qua burgervredeswerk vooral in Afrika zit. Een aardige verdeling over de continenten dus.

De voorbeelden die Oliver Knabe gaf, hadden betrekking op Europa. Hij noemde de ondersteuning en begeleiding van veteranen uit de laatste Balkanoorlogen (een onderwerp waar we ook over gesproken hebben tijdens de vorig jaar gehouden algemene ledenvergadering van EIRENE Nederland) en de opbouw van een netwerk van lokale NGO's in Kosovo als belangrijk tegenwicht tegen de dominante aanwezigheid van internationale NGO's in dit land-inwording.

Wederopbouw

Opmerkelijk was, naast het verschil in ouderdom en regio, ook het verschil in werkwijze van de betrokken organisaties. Waar bij PBI de nadruk

vooral op de begeleiding en bescherming van lokale vredes- en mensenrechtenactivisten ligt, daar ligt in het werk van EIRENE en Forum ZFD het accent veel meer op de training, begeleiding en ondersteuning van lokale organisaties voor vrede en mensenrechten.

De aanwezige politici bleken erg geïnteresseerd en ook onder de indruk van het gepresenteerde burgervredeswerk. De vraag hoe de politiek meer steun kan geven aan het burgervredeswerk zal aan de orde

komen bij de evaluatie van het zogenaamde stabiliteitsfonds, een enige jaren geleden in het leven geroepen 'potje' van het ministerie van ontwikkelingssamenwerking waaruit niet-gewelddadige activiteiten in conflictgebieden worden gefinancierd. Op dit moment gaat het daarbij vooral om de zgn. wederopbouwactiviteiten die Nederlandse militaire in Afghanistan uitvoeren.

De conclusie van deze bijzondere bijeenkomst was dat ook andere activiteiten in conflictgebieden

mogelijk voor financiering uit dit potje in aanmerking komen. We komen daarop terug.

Jan Schaake
Bestuurslid EIRENE Nederland

Nederlandse Marieke naar Guatemala

Ontwikkelingssamenwerking

Marieke

Afgelopen februari is de Nederlandse Marieke Zantkuijl samen met haar Zwitserse vriend Simon via EIRENE Zwitserland uitgezonden naar Guatemala. Marieke en Simon zullen daar minimaal twee jaar blijven en ondersteuning bieden aan CODECA. Dit is een lokale organisatie

die in 1992 is ontstaan uit een groepje van kleine boeren en arme inheemse mensen die zich wilden organiseren om uitbuiting en etnische, culturele en seksediscriminatie tegen te gaan. Zij zetten zich binnen CODECA gezamenlijk in om oplossingen te zoeken voor de problemen en beperkingen waarmee rurale gemeenschappen te kampen hebben.

Marieke zal zich bezighouden met de planning van de projecten op het

gebied van toegang tot land en gender en de (langere termijn)strategieën van CODECA. Daarnaast zal ze verantwoordelijk zijn voor het vertalen van belangrijke documenten in het Engels, zodat fondsenwerving met Amerikaanse en Europese donoren vergemakkelijkt wordt.

Op de website van EIRENE Nederland kunt u meer lezen over het project van Marieke. Zij houdt ook een weblog op het internet bij.

EIRENE - 50 jaar voor vrede en gerechtigheid Nog altijd: ontmoeting en verandering in noord én zuid

Jubileum - EIRENE 50 jaar

Sinds het vertrek van de eerste vrijwilligers in 1957 zijn er bij EIRENE vele nieuwe opgaven en programmegebieden bijgekomen. Een ding is echter hetzelfde gebleven: EIRENE ziet zichzelf niet alleen als personele dienst voor de uitzending van vakkrachten en vrijwilligers, maar ook als organisatie die in zowel het binnen- als buitenland bakens wil zetten voor vrede en gerechtigheid. "Begrip voor elkaar vereist ontmoeting". Zo luidt een van de lijfspreuken van EIRENE. In hun inzet voor sociaal uitgestoten en benadeelde mensen laten EIRENE-vrijwilligers steeds weer bemoedigende

voorbeelden zien voor een ander samenleven. Tegelijkertijd zet EIRENE zich samen met partnerorganisaties en vele ondersteunende oud-vrijwilligers in voor maatschappelijke veranderingen, zowel in de landen in het zuiden als ook bij ons in het rijke noorden. Meer dan ooit is een verandering in ons denken noodzakelijk, zodat alle mensen de kans op een leven in waardigheid hebben en onze planeet ook voor onze kleinkinderen nog leefbaar blijft.

Reis door de geschiedenis

We nodigen u uit om in het komende jaar als lezer te reizen door 50 jaar engagement met en door EIRENE. In

iedere nieuwsbrief van 2007 zullen we een aantal artikelen "uit de oude doos" opnemen. Fragmenten uit berichten van EIRENE-vrijwilligers, uit beleidsmatige publicaties, maar ook uit de nieuwsbrieven van de laatste 50 jaar maken de ontwikkeling van EIRENE zichtbaar.

In onze vorige nieuwsbrief meldden we u al dat EIRENE sinds kort (weer) een vrijwilligersprogramma in Marokko heeft. Deze keer beginnen we daarom met een artikel over Marokko, waar EIRENE in haar eerste jaren actief was. Ook kunt u lezen over de beginjaren van het werk van EIRENE in Niger. We wensen u veel leesplezier!

Het begin in Marokko

De moeilijke erfenis van het koloniale tijdperk

Jubileum - EIRENE 50 jaar

Een retrospectief artikel uit 1969 maakt duidelijk, hoe EIRENE-vrijwilligers van het eerste uur de situatie beleefden in Marokko, een land dat zelf nog maar sinds enkele jaren bevrijd was van de koloniale overheersing:

Een land op de drempel van Europa, dat gebukt gaat onder alle moeilijkheden die typerend zijn voor een ontwikkelingsland! Een buitengewoon snel toenemende bevolking - de helft van alle inwoners van Marokko is jonger dan 15 jaar -, maar een naar verhouding in zeer geringe mate groeiende economie en industrie; verreweg het grootste deel van de bevolking leeft in kleine dorpjes op een klein of zeer klein stukje eigen grond of als pachter; de overbevolkte massawijken in de grote steden zorgen voor enorme sociale problemen; ten tijde van de onafhankelijkheidsverklaring van Marokko ging nog maar een zeer klein gedeelte van de kinderen naar school; op het platteland is maar zelden een arts te vinden.

Verlamingsverschijnselen

Naast deze en andere moeilijkheden, die typerend zijn voor ieder land dat zich vanuit een koloniaal tijdperk een weg moet banen naar volledige zelfstandigheid, deden zich nog andere catastrofes voor. In Midden-Marokko deed zich na gewetenloze handel in afgewerkte machineolie, waarvan gedaan werd alsof het spijsolie was, een golf van verlamingsverschijnselen voor onder grote delen van de bevolking, waardoor de ziekenhuizen overstroomd werden met slachtoffers, terwijl zij natuurlijk in het geheel niet ingesteld waren op een dergelijke ramp. Snel moest er vakbekwaam personeel komen, maar ook hulpkrachten waren nodig, die zich bijvoorbeeld als kinderplichtverpleegsters bekommerden om de verlamde kinderen wanneer ze niet werden behandeld.

Na de aardbeving van Agadir waren in veel bergdorpen uit de omgeving de ondergrondse waterputten gebarsten,

waarvan het leven en werk van de mensen daar gedurende de hele het zomer afhankelijk is. Een EIRENE-groep trok van dorp naar dorp, om de mensen te helpen, niet alleen om de waterputten te herstellen, maar ook om deze beter en meer solide te bouwen. Hieruit ontstond een landbouweconomisch adviesprogramma.

Een weeshuis in Inezgane werd door een vloedgolf van de Oued Sous overstroomd en werd onbruikbaar. Bij de zee werd een kinderdorp gebouwd voor de honderd jongens die in een klein huis in de oude binnenstad opeengepakt zaten. In 1961 werd een maatschappelijk ontwikkelings-project opgezet met de ongeveer 5600 inwoners - voor het grootste deel zonder middelen

van bestaan - van een "huttenstad" aan de rand van Agadir.

(Uit : EIRENE-Chronik 25 Jahre)

Gertrud Weber met een vrouwengroep

Foto: EIRENE-archief

Problemen door overstromingen (Agadir, 1962)

„In het begin had één project prioriteit boven alle andere: het herstellen van de z.g. Zisternen. Dit zijn grote reservoirs, voor de bergbewoners gedurende de droogteperiode de enige mogelijkheid om aan water te komen, en die daarom van levensbelang zijn. Veel reservoirs waren verwoest door de aardbeving. Daar kwam nog bij dat het achttien (!) maanden niet had geregend en men kan zich gemakkelijk indenken, welke aanblik het zuiden van het land ons bood, dat door deze droogte was getroffen. Bruin, bruin, bruin ..... levenloos en dood leken alle gewassen. Oh, als men toch eens bergen kon verzetten!

De gouverneur stelde voor dat wij ook de zorg voor een weeshuis met destijds 80 jongens in de leeftijd van vijf tot achttien op ons zouden nemen. Dit huis ligt in Inezgane, een kleine, mooie stad ongeveer 12 km van Agadir. Het gebouw was vroeger eigendom van een pasja, maar was ondertussen zwaar in verval geraakt. Het bracht vreugde, dit gebouw een nieuwe bestemming te geven, waarbij wasruïmes, kamers en een keuken werden opgetrokken.

Toen kwam dan toch op een mooie morgen in oktober het water! De hele nacht hadden weer en wind hun werk gedaan en ons uit de slaap gehouden. Zo lang hadden we op regen gehoopt - en nu viel hij met een kracht en in een hoeveelheid, alsof hij daarmee wilde compenseren dat hij zo lang weggebleven was. De rivier stortte zich van de bergen en het water vormde onmiddellijk wild kolkende stromen, die alles meesleurden, wat niet vast geworteld zat.

Het huis moest onmiddellijk geëvacueerd worden. De jongsten werden op onze vrachtwagen gezet; zij hadden plezier in alle opwinding. De groten moesten met ons door het water waden om matrassen en ander huisraad te redden. Ali en Mohammed bouwden een vlot, waarop veel spullen naar de vrachtwagen gebracht konden worden.

Na een week werd er grote schoonmaak gehouden en werd het huis weer betrokken. Maar toen kwam de rivier opnieuw en opnieuw. Vijfmaal verdreef hij ons, voordat wij capituleerden. Uiteindelijk moesten wij vertrekken en een ander minder gevaarlijk thuis zien te vinden voor het inmiddels tot een aantal van 106 kinderen aangegroeide gezin.“

(bericht van Gertrud Weber uit 1962, Eirene-Chronik 25 Jahre, 1982)

Engagement in Afrika ten zuiden van de Sahara

Jubileum - EIRENE 50 jaar

Na de succesvolle ontwikkeling van programma's in Marokko begon EIRENE in de jaren zeventig met projecten in Afrika, ten zuiden van de Sahara. Meer dan 30 jaar engageert EIRENE zich nu al met projecten in Niger, Tsjaad en andere Afrikaanse landen.

Al vanaf 1968 ondersteunden vrijwilligers van Eirene scholen en sociale projecten in Congo (destijds Zaïre). De steeds terugkerende crises veroorzaakt door de droogte in de Sahel-regio aan het begin van de jaren zeventig brachten EIRENE ertoe ook met eigen projecten in Afrika ten zuiden van de Sahara actief te worden. Begonnen werd met het ondersteunen van de Touareg uit het noorden van Niger, die aan de rand van de woestijn naar mogelijkheden tot overleven zochten. Het werk daar was zo succesvol, dat een langdurig project ten behoeve van agrarische ontwikkeling volgde.

Maatregelen zoals de bouw van steundammen, herbebossing, het aanleggen van bronnen en tuinbouwprojecten gingen gepaard

met het bevorderen van de zelforganisatie van de mensen in het projectgebied. Uit de daardoor op gang gebrachte dorpscomités, de vrouwengroepen en de plaatselijke coöperatieve banken hebben zich zelfstandige partnerorganisaties ontwikkeld. EIRENE kon deze geïntegreerde aanpak vanuit de beginfase ook in verdere projecten in het zuiden en zuidwesten van Niger succesvol toepassen.

Verder heeft EIRENE met haar meerjarige projectwerk in Niger nadrukkelijk het accent gelegd op scholing en op praktisch vredeswerk. Beroepskrachten en vrijwilligers ondersteunden scholen en alfabetiseringsprogramma's met name in de agrarische gebieden.

Na zeer succesvol verlopen trainingen in geweldloosheid al in de jaren negentig in het onrustige noorden van Niger, kon EIRENE vanaf 2001 in het kader van Duitse burgervredesdienst programma's verdere projecten gericht op het praktisch omgaan met conflicten ten uitvoer brengen.

Ook in Tsjaad is EIRENE sinds meer dan 30 jaar actief en ook daar initieerde

Foto: EIRENE-archief

Alfabetisering in Tsjaad

EIRENE agrarische ontwikkelingsprojecten en projecten gericht op het bemiddelen in conflicten over hulpbronnen tussen de agrarische bevolking en nomaden die van de veeteelt leven. Bijzonder in Tsjaad is het werk van Eirene met betrekking tot langjarige ondersteuning van zelfhulp-initiatieven van mensen met een handicap.

Naast het projectwerk in de prioriteitslanden ondersteunden vrijwilligers en beroepskrachten van EIRENE talrijke op zichzelf staande projecten in andere Afrikaanse landen, waaronder Burkina Fasso, Senegal, Kameroen, Rwanda, Tanzania en Zuidafrika.

Het 1ste project in Niger: dammen tegen de droogte

De EIRENE-Rundbrief van maart 1973 bericht over het begin van het projectwerk in Niger:

„Gerhard Schweder, die de verantwoordelijkheid voor het Niger project op zich neemt, leeft al sedert zes jaar samen met de Touareg in Agadez, in het noorden van het land, en hij spreekt ook hun taal. Naast zijn kennis over en grote ervaring met land en volk heeft de heer Schweder zich veel

beziggehouden met het woestijn-landschap en de „Run-Off-Farming“ methode. Met deze methode wordt getracht de regen, die éénmaal per jaar valt - ook al is het nog zo weinig - middels kleine stuw-dammetjes te dwingen in de grond door te dringen. Tot nu toe stroomde het regenwater over de oppervlakte en vloeide snel weg door wadi's (woestijnrivierbeddingen). Het water, dat nu in de bodem doordringt, moet in de boven gelegen aardlagen worden opgevangen en vastgehouden, om zo groente- en fruitteelt mogelijk te maken.“

Om een langdurige verbetering van de leefsituatie van de mensen in het projectgebied aan de rand van het Airgebergte te bereiken, werd het project uitgebreid en er kwamen nieuwe medewerkers bij: Vanaf november 1973 Georg Klute en in de zomer van 1974 de geograaf Martin Weicker. Het team werd daarbij ondersteund door

de geoloog Wilhelm Wilmers, die als vrijwilliger onderzoek naar het grondwaterverloop en de bodemgesteldheid verrichtte. De heer Wilmers kon bij zijn terugkeer tot vreugde stemmende berichten laten horen:

„ In de omgeving van Agadez is meer regen gevallen dan in vele jaren daarvoor! Overal begint het er groen uit te zien. Als echter aan het einde van de regentijd de grondwaterspiegel weer zakt, verandert dat. Dit zakken - dat hopen we tenminste - zal verhinderd kunnen worden op die plekken, waar de 80 dammen werden aangelegd. Een deel daarvan is ingestort omdat er meer water kwam dan verwacht werd. Toch hebben ook de ingestorte dammen bijgedragen tot het doordringen en opvangen van het water. De Touareg hebben op eigen initiatief weer enkele dammen hersteld.“

(uit: EIRENE-Rundbrief 3/1973)

Foto: EIRENE-archief

Toeareg graven waterbekken

Vanuit een principe van actieve geweldloosheid ondersteunt EIRENE op het noordelijk en zuidelijk halfrond initiatieven, die zich voor geweldloze conflictoplossing en een duurzame en rechtvaardige ontwikkeling inzetten.

EIRENE Nederland is onderdeel van EIRENE Internationaal.

Postbanknr. 185 66 60
t.n.v. EIRENE Nederland
te Deventer

(giften zijn aftrekbaar van de belasting)

Postadres:
Postbus 1528, 3500 BM Utrecht
Telefoon: (030) 271 43 76
Email: info@eirene-nederland.org
Web: www.eirene-nederland.org

Internationale Oecumenische
Vredesdienst

EIRENE-nieuws verschijnt 4x per jaar.
Redactie: Ilse Oosterlaken en Liseth Meijer. **Lay-out:** Cezar Mercedes.
Vertalingen: Bart van Kreeel.

Antwoordformulier

- Ik steun het werk van EIRENE!
Noteer me als lid
(minimaal 15 euro/jaar)
- Ik ken meer mensen die interesse hebben in EIRENE! **Stuur me** **extra nieuwsbrieven** toe om aan hen door te geven
- Ik heb **interesse in een vrijwillige vredesdienst in het buitenland**. Houdt me op de hoogte van ontwikkelingen.
- Ik wil een **EIRENE-avond organiseren in mijn gemeente**. Neem contact met me op.

naam + adresgegevens:

e-mail adres:

Logo en huisstijl vernieuwd

EIRENE Nederland

Trouwe leden en donateurs zullen het zeker opgemerkt hebben: de nieuwsbrief is in een nieuw jasje gestoken is het nieuwe logo, dat EIRENE Internationaal heeft laten ontwerpen ter ere van haar 50-jarig jubileum in 2007. Het nieuwe logo lijkt op het oude logo - EIRENE verliest dus niet haar herkenbaarheid - maar laat door de toevoeging van de werelddol duidelijker zien waar EIRENE voor staat: vredes- en ontwikkelingswerk op zowel het noordelijk- als zuidelijk halfrond. EIRENE Nederland heeft besloten om het nieuwe logo voortaan ook te gebruiken.

Toevallig was het briefpapier met acceptgiro's net op, dus dat hebben we direct kunnen laten herdrukken in onze nieuwe huisstijl. Voor foldermateriaal, enveloppen en

gewoon briefpapier zal het wat langer duren voordat het oude logo volledig vervangen is. We hebben namelijk besloten om het oude materiaal op te gebruiken, voordat we nieuw drukwerk bestellen. Beter voor het milieu en geen onnodige verspilling van het geld dat u ons heeft toevertrouwd!

Bij alle uiterlijke veranderingen blijft het werkveld van EIRENE hetzelfde. We hopen alleen de projecten die we steunen met deze nieuwe huisstijl nog beter aan de man te kunnen brengen, en nog meer mensen geïnteresseerd te krijgen voor vraagstukken rondom vrede en sociale gerechtigheid. Het nieuwe logo is daarbij niet meer dan een middel.

Het oude logo. Aan u om te beoordelen of het nieuwe (links) beter is.

Agenda

EIRENE Nederland

Zie de website voor een volledige, actuele agenda en meer informatie.

19 mei 2007

EIRENE-infomiddag over vredesdienst in het buitenland (Utrecht)

Voor iedereen, jong en minder jong, die een vredesdienst met EIRENE overweegt. Er zullen onder andere twee films getoond worden, een over het vrijwilligerswerk in Roemenie en een over het werk van EIRENE in Niger. Ook zullen voormalig vrijwilligers aanwezig zijn om vragen te beantwoorden. Opgeven kan via e.t.oosterlaken@eirene-nederland.org.

20-23 mei

Congres met buitenlandse partnerorganisaties (Duitsland)

„Het geweld weerstaan - bakens zetten voor vrede en gerechtigheid is het thema van een congres dat EIRENE Internationaal organiseert i.v.m. het jubileumjaar.

26-28 mei 2007

Internationaal EIRENE pinksterweekend (Duitsland)

Het traditionele pinksterweekend heeft dit jaar als motto „EIRENE – 50 jaar voor vrede en gerechtigheid“ en vindt plaats in de jeugdherberg in Limburg (Duitsland). Behalve de gasten van EIRENE's partnerorganisaties in Nicaragua, Niger, Tsjaad, Noord-Ierland, Roemenie en de VS worden ook veel voormalige ontwikkelingswerkers en vrijwilligers verwacht, om gezamenlijk terug te blikken op de 50-jarige geschiedenis van EIRENE. Opgeven kan via info@eirene-nederland.org.

23 juni 2007

Ledenvergadering EIRENE Nederland (Utrecht)

Op 23 juni zal weer de jaarlijkse ledenvergadering van EIRENE Nederland plaatsvinden in Utrecht. Leden ontvangen enkele weken van tevoren nog een formele uitnodiging, agenda en stukken. Maar reserveer deze datum vast in uw agenda! Er zal ook een film over het werk van EIRENE in Niger getoond worden.